

Załącznik do Uchwały
Nr 285/XLVI/14
Rady Powiatu w Kutnie
z dnia 5 listopada 2014 roku

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2014-2020**

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
1. Podstawa prawna	5
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	6
3. Zadania organów administracji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13
4. Diagnoza, statystyki dotyczące przemocy w rodzinie.....	23
5. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	35
5.1. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	35
5.2 Cele, działania oraz zakładane rezultaty programu.....	35
5.3 Adresaci i realizatorzy programu oraz instytucje i organizacje wspierające.....	43
6. Źródła finansowania programu.....	44
7. Monitoring i sprawozdawczość.....	44

Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru, zagrożenia, poniżenia, strachu i cierpienia. Przemoc w rodzinie czy przemoc domowa jest rozumiana jako przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna lub ekonomiczna. Dotyka ona nie tylko rodziny z tzw. marginesu społecznego lecz także te dobrze sytuowane, uważane za normalne. Niestety, występuje we wszystkich grupach społecznych. Przemoc w rodzinie rozpatrywana jest w kategoriach naruszeń praw człowieka od niedawna. Tradycyjne rozumienie praw i wolności człowieka zakładało bowiem możliwość ich naruszenia jedynie przez instytucje władzy, a co za tym idzie, powodowało podział na publiczną sferę życia, w której dochodzi do takich naruszeń, oraz na sferę prywatną, gdzie relacje między jednostkami nie mogą stanowić podłoża naruszeń praw człowieka. Przemoc to „takie działania, które niezależnie od formy upośledzają ostatecznie moc kogoś, kto jest obiektem. Taki też jest cel przemocy, czyniącej z człowieka istotę bezwolną”. (Wanda Sztander).

W tej definicji pojawia się stwierdzenie moc, które jest określeniem aktualnej kondycji psychofizycznej. Zwykle definicje przemocy biorą pod uwagę trzy podstawowe kryteria:

- rodzaj zachowania
- intencje
- skutki przemocy.

Przemoc może mieć charakter instrumentalny – wykorzystywana jest jako środek do realizacji ściśle określonych celów, ale bywa też bezinteresowna – motywy jej stosowania sprowadzają się wyłącznie do poszukiwania przez sprawcę swoistego poczucia zadowolenia. Funkcjonuje w wymiarach indywidualnym i zbiorowym.

Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym.

Z uwagi na powyższe konieczne jest podjęcie zadań zmierzających w kierunku edukacji społecznej, dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy oraz sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy inwestycyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie opracowało Powiatowy Program

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020. Program poddano konsultacjom społecznym oraz konsultacjom partnerów współpracujących w zakresie realizacji zaplanowanych zadań.

W programie tym wskazano konieczność podjęcia działań informacyjnych, profilaktycznych, interwencyjnych, terapeutyczno-wspomagających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie. Uchwalenie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 pozwoli również na pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań nimi objętych.

1. Podstawa prawna

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020” zwany dalej „Powiatowym Programem” będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wraz z przepisami wykonawczymi do niej,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 06 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 06 czerwca 1997 r.- Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 06 czerwca 1997 r.- Kodeks karny,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- Powiatowy Program jest zintegrowany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2014- 2020 i jest zgodny z innymi aktami prawnymi obowiązującymi w przedmiotowym zakresie.

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

„Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej”- brzmi preambuła uzupełnionej ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie z 10 czerwca 2010 r.

Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. określiła obowiązek udzielenia pomocy, w oparciu o następujące działania:

- 1) diagnozę zjawiska, szczególnie zjawiska przemocy w jej wczesnej postaci w miejscu zamieszkania sprawcy i ofiary;
- 2) przerywanie przemocy „gorącej” i „chłodnej” ;
- 3) poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, w tym uświadamianie ofiarom ich praw i możliwości uzyskania pomocy;
- 4) zabezpieczenie schronienia ofiarom przemocy;
- 5) utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy;
- 6) odizolowanie sprawców przemocy i uruchomienie działań korekcyjno-edukacyjnych w celu powstrzymania ich od stosowania przemocy.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- **Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania.** Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- **Sily są nierówne – jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą.** W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba wobec której stosowana jest przemoc czuje się słabsza a sprawca może być od niej silniejszy fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo lub społecznie.
- **Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste osoby drugiej.** Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.). Sprawca przemocy nie liczy się z potrzebami, życzeniami, protestami oraz uczuciami osoby wobec której stosuje przemoc.
- **W wyniku powyższej sekwencji zdarzeń, osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.** Szkody mogą być wymierne albo nie, widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

RODZAJE PRZEMOCY

- **Przemoc gorąca** to gwałtowny wybuch tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujący agresywne zachowania. Często przyczyny tych trudnych uczuć sprawcy tkwią zupełnie gdzie indziej, np. powodują je konflikty w pracy. Sprawca nie mogąc sobie z nimi poradzić, odreagowuje je na członkach rodziny. Wie, że może sobie na takie zachowanie pozwolić.
- **Przemoc chłodna**, w przeciwieństwie do poprzedniej nie przejawia się występowaniem tak gwałtownych emocji i agresywnych zachowań. Wydaje się, że sprawca jest spokojniejszy bądź bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje nieraz postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Sprawca jest przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajdzie dla nich usprawiedliwienie. „gdybym ich nie bił, to nie wyrosłyby na porządnym ludzi”, „to dla jej dobra, bo inaczej całkowicie się zmarnuje”, „jakbym jej nie doprowadził do porządku, to by w ogóle o dom nie dbała” itp.

MECHANIZMY STOSOWANIA PRZEMOCY:

- **Syndrom wyuczonej bezradności** – to bezradność, poddanie się, zaprzestanie działania, które pojawiają się w wyniku nabytych doświadczeń oraz przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało żadnego znaczenia, bo i tak nie zmieni to sytuacji. Osoba doznająca przemocy ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.
- **Zjawisko prania mózgu** – jest jednym z najsilniej działających mechanizmów przemocy psychicznej, który polega na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć oraz potrzeb. Jest to szereg zabiegów stosowanych, aby osoba manipulowana działała zgodnie z oczekiwaniami osoby manipulującej (sprawcy). „Pranie mózgu” powoduje, że u osoby doznającej przemocy zmienia się obraz własnej osoby oraz poczucie wartości. Osoby doznające przemocy zmniejszają swoją aktywność, wycofują się z działania. Zmieniają również swoje poglądy, przyzwyczajenia, by dostosować się do życzeń i oczekiwań sprawcy. Jednocześnie występuje stan nieustannego wyczerpania spowodowany koncentracją osoby doznającej przemocy na dostosowywaniu się do żądań sprawcy przemocy.

- **Zespół stresu pourazowego PTSD** - Pourazowe zaburzenie stresowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natrączywe wspomnienia, koszmary senne.
- **Proces wiktylizacji** - U osób doświadczających przemocy często rozwija się tzw. proces wiktylizacji, który zmienia ich poczucie tożsamości. W miarę upływu czasu powtarzająca się przemoc burzy utrwalone przekonania, wyobrażenia, wizję świata, partnera oraz siebie. Osoba doświadczająca przemocy traci podstawowe poczucie bezpieczeństwa i uporządkowania życia, traci zaufanie do siebie i zaczyna źle o sobie myśleć. Często czuje się jak małe dziecko i pragnie izolacji oraz wycofania się z otaczającej rzeczywistości.
- **"Syndrom Sztokholmski"** - Jedną z konsekwencji ciągłego zagrożenia przemocą jest skłonność osób doświadczających przemocy do identyfikacji z oprawcą i gotowość do działania w jego interesie. Podporządkowanie woli oprawcy nie jest wolną decyzją osoby pokrzywdzonej, ale bezpośrednim skutkiem przemocy. Osoby doświadczające przemocy obawiają się uczynić coś, co mogłoby sprowokować lub wzbudzić gniew agresywnego partnera. Dlatego próbują zyskać życzliwość sprawcy i zachowywać się jak jego sprzymierzeniec.
- **Mechanizm „psychologicznej pułapki”** - Osoba doświadczająca przemocy nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Pozostaje w związku, który przynosi jej cierpienie, upokorzenie, strach. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej.

Przemoc może przybierać różne formy:

- **Przemoc fizyczna** - naruszanie nietykalności fizycznej (popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, używanie broni),
- **Przemoc psychiczna** - **naruszanie godności osobistej** (wyśmiewanie poglądów, opinii, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z otoczeniem, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, używanie

wulgarnych epitetów, zawstydzanie itp.);

- **Przemoc seksualna - naruszenie intymności** (gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych),
- **Przemoc ekonomiczna - naruszenie własności** (odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.),
- **Zaniedbanie - naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich.** Stosują ją najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci. Jest to niezaspokajanie ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu można mówić w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową, problemami, a także stanem zdrowia i higieną. Zaniedbanie to także niezaspokajanie potrzeb żywieniowych i związanych z ubiorem.

PRZEMOC TO NIE TO SAMO CO AGRESJA!

PRZEMOC TO NIE TO SAMO CO KONFLIKT!

To co odróżnia przemoc od agresji oraz konfliktu to **przewaga sił jednej ze stron**. W przemocy jest ona zawsze po stronie sprawcy, w przypadku agresji oraz konfliktu – siły obu stron są zrównoważone, wyrównane – każdy ma szansę wygrać. Ofiara przemocy takiej możliwości nie ma jeśli podejmie walkę, zawsze przegra.

Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. (Art. 207 Kodeksu Karnego). **Jest to przestępstwo ścigane z urzędu - Policja ma obowiązek zawsze interweniować, a w przypadku stwierdzenia przemocy domowej założyć Niebieską Kartę.**

Niekiedy sprawcy tłumaczą się: *przecież ja nic nie zrobiłem/łam*, chociaż lekceważenie emocjonalne, nieokazywanie uczuć czy brak należytej opieki ranią często tak bardzo jak użycie siły. Uważa się, że zaniedbania często zwiastują przemoc emocjonalną, fizyczną i seksualną. Kiedy sprawca nie ponosi konsekwencji swoich działań, dochodzi do nasilenia agresji. Najczęściej są to upokarzające ataki słowne, groźby zastosowania przemocy fizycznej; izolowanie, czy uwięzienie kogoś w pokoju lub inne formy maltretowania, takie

jak: wyzyskiwanie czy pozbawianie jedzenia albo zakazywanie kontaktu z innymi ludźmi. Często przemoc wiąże się z nadużywaniem alkoholu czy innych środków psychoaktywnych przez sprawcę. Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz dzieci. Przemoc nie jest pojedynczym zdarzeniem, może trwać latami i stać się powtarzającym się cyklem, który składa się z trzech następujących po sobie faz:

- **Faza narastania napięcia**, kiedy sprawca jest coraz bardziej poirytowany, prowokuje kłótnie, czepia się byle czego, a osoba atakowana stara się go uspokoić, spełnia jego zachcianki lub wycofuje się, mając nadzieję, że tym razem to go powstrzyma przed atakiem. Nieraz napięcie związane z tą fazą jest tak duże, że ofiara sama wywołuje awanturę, żeby „mieć to za sobą”.
- **Faza gwałtownej przemocy**, gdy sprawca wpada w szal wraz z jego następstwami, po którym przerażona ofiara jest w szoku, staje się apatyczna, bezradna.
- **Faza miodowego miesiąca**, którą się uważa za wikłającą ofiarę w związek ze sprawcą. Początkowo sprawca żałuje tego, co zrobił, okazuje skruchę, obiecuje poprawę, zapewnia o miłości. Im częściej dochodzi do przemocy, a sprawca nie ponosi jej konsekwencji, tym rzadziej przeprasza, zazwyczaj utrzymuje wrogą, milczącą postawę albo obwinia ofiarę za swoją agresję. Osoba doświadczająca przemocy doznaje ulgi po gwałtownym ataku, bo rozładowane napięcie sprawcy daje trochę spokoju i wytchnienia. I tak do następnego razu, który zdarza się coraz częściej i jest bardziej gwałtowny niż poprzedni.

Kobiety, które zdecydowały się na pozostanie w czterech ścianach ze sprawcą przemocy, w każdej chwili mogą liczyć na wsparcie specjalistów.

W Polsce od 1995 r. istnieje Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Pogotowie prowadzi telefon zaufania - pod numerem 0801 120 002 można porozmawiać z psychologiem, poprosić o pomoc lub zgłosić przemoc w rodzinie. Na terenie powiatu kutnowskiego istnieją instytucje świadczące pomoc ofiarom przemocy domowej. Nie wszystkie jednak osoby doznające przemocy wiedzą, że to żaden wstyd zwracać się o pomoc. Schemat najczęściej wygląda tak, że ofiara przemocy pozostaje w domu, lękając się o swoje życie i zdrowie lub w sytuacjach ostatecznych, ucieka z domu zagrożonego przemocą. Szuka pomocy najpierw u znajomych, a dopiero potem trafia do ośrodków wsparcia.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dotyczy również przemocy jakiej doświadczają dzieci ze strony osób dorosłych. „W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie - czytamy w art. 12 a (pkt.1) ustawy- pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej (...), w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej”. W myśl brzmienia art.12a ustawy (pkt. 3 i 4) decyzję o odebraniu dziecka z domu pracownik socjalny podejmuje wspólnie z policjantem i pracownikiem służby zdrowia (lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka). Po podjęciu postanowienia o zabraniu dziecka pracownik socjalny musi w ciągu 24 godzin powiadomić Sąd Rodzinny o zaistniałej sytuacji.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - art. 207 Kodeksu Karnego ,
- grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona - art. 190 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu - art. 191 k.k.
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności - art. 197 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego), UWAGA! Przestępstwo to popełnia również mąż, gwałcąc własną żonę!
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej - art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (przestępstwa ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- niszczenie, uszkodzanie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku - art. 288 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- porzucenie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew obowiązkowi troszczenia się - art. 210 k.k.

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła bardziej radykalne sposoby ochrony ofiar przemocy. Wprowadziła m.in. obowiązek powoływania zespołów interdyscyplinarnych w gminach, możliwość wszczęcia procedury Niebieskiej Karty bez zgody osoby dotkniętej przemocą, możliwość żądania opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy, interwencyjnego odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego, zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci oraz rozszerzenie środków karnych w stosunku do sprawców przemocy.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie rozdziela kompetencje pomiędzy organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że przemoc jako problem społeczny wymaga podejmowania kompleksowych, zintegrowanych działań przez samorządy gmin i powiatów.

3. Zadania organów administracji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie .

Zadania polskich instytucji i służb społecznych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Policja

Do podstawowych zadań Policji należą m.in. :

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem to :

- interwencja;
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa);
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy;

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie-numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki;

- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

W przypadku uzasadnionego podejrzenia , że popełniono przestępstwo (co ma miejsce po złożeniu przez osobę poszkodowaną lub świadka zawiadomienia o przestępstwie) Prokuratura wspólnie z Policją ma obowiązek :

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie , czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnić okoliczności czynów;
- zebrać i zabezpieczyć dowody;
- ująć sprawcę;
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci:
 - dozoru policyjnego
 - tymczasowego aresztowania.

Sąd Rejonowy - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Kuratorzy sądowi, zarówno zawodowi jak i społeczni, w obu pionach kurateli, pozyskują wiedzę o przemocy między innymi z prowadzonych dozorów lub nadzorów. Głównym źródłem w tym zakresie są członkowie rodziny, dzielnicowi oraz sąsiedzi. Ponadto kuratorzy są informowani przez policję o przeprowadzonych interwencjach wobec sprawców przemocy objętych dozorem.

W uzasadnionych przypadkach zawiadamiana jest Prokuratura Rejonowa w Kutnie o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych. Kuratorzy wielokrotnie na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach dozoru inicjują wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W sytuacji, gdy kurator stwierdzi przemoc w rodzinie, stara się doprowadzić do natychmiastowego rozwiązania problemu m.in.

poprzez zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności w stosunku do sprawców, u których nie ma wyraźniej i trwałej poprawy w zachowaniu. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pozwala sądowi nie tylko zarządzić wykonanie kary pozbawienia wolności, ale i natychmiast osadzić taką osobę w zakładzie karnym, mimo, że orzeczenie nie jest prawomocne. W zakresie działań możliwych do podjęcia, Sąd Rejonowy w Kutnie Wydział Karny zajmuje się wykonywaniem orzeczeń wobec skazanych polegających na takim oddziaływaniu na nich, aby zaniechali stosowania przemocy poprzez stosowanie kar tj. osadzenie w zakładzie karnym oraz środków probacyjnych m.in. zakazu nadużywania alkoholu, nałożenia obowiązku leczenia odwykowego, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi, obowiązku podjęcia i wykonywania pracy, oddania pod dozór kuratorski.

Sądy cywilne w ramach przeciwdziałania przemocy zajmują się rozpoznawaniem spraw dotyczących zobowiązania członka rodziny, który swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, do opuszczenia lokalu na żądanie osoby dotkniętej przemocą. Sądy rodzinne orzekają w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej (ograniczenie, pozbawienie lub zawieszenie władzy rodzicielskiej w przypadku, gdy dobro dziecka jest zagrożone w wyniku zaniedbania, nadużycia władzy rodzicielskiej, w tym stosowania przemocy).

W tym zakresie mogą wydawać orzeczenia o umieszczeniu dziecka odebranego z rodziny w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej. Ponadto Wydział Rodzinny i Nieletnich nakłada na rodziców lub opiekunów obowiązki mające na celu zmianę postępowania i poprawę sytuacji rodziny, a także zakazy dotyczące osobistych kontaktów z małoletnimi przewidzianych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W stosunku do nieletnich sprawców stosujących przemoc w rodzinie orzeka środki wychowawcze i poprawcze.

Gminy

Zgodnie z nowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gmin:

1. udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i

prawnej poprzez:

- tworzenie i prowadzenie : -punktów informacyjno- konsultacyjnych,
-schronisk dla ofiar przemocy domowej,
-ośrodków interwencji kryzysowej,
-telefonów zaufania,
-programów środowiskowych.

2. inicjowanie powstawania i wspieranie: - organizacji społecznych pomagających
ofiaram przemocy domowej,
- grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się także w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności, w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. W strukturach lokalnych działają Miejskie lub Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.

Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją. **W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna :**

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby („Niebieska Karta”- załącznik do wywiadu);
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy;
- monitoruje efekty podjętych działań;
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;

- w uzasadnionych przypadkach:
 - udziela pomocy finansowej w formie zasiłków : stałych, okresowych, celowych;
 - udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności;
 - udziela zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się.
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hotelach, ośrodkach;
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z jej kompetencjami;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadania organy ścigania;
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, ośrodki pomocy, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie funkcjonuje w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie. Swoją działalność prowadzi w budynku Domu Pomocy Społecznej w Kutnie przy ul. Oporowskiej 27, w części wydzielonej na potrzeby w/w Ośrodka.

Celem działalności Ośrodka jest zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej, a w tym pomoc polegająca na:

1. Łagodzeniu objawów reakcji kryzysowej poprzez:
 - przywracanie równowagi psychicznej,
 - zapewnienie wsparcia emocjonalnego i poczucia bezpieczeństwa,

- zapewnienie ludziom realizacji ich prawa do tego by w sytuacjach zagrażających życiu i w obliczu innych poważnych zagrożeń mogli otrzymać pomoc od społeczności w której żyją,
- pomoc w załatwieniu spraw sądowych i urzędowych.

2. Przywracanie umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

W ramach interwencji kryzysowej w Ośrodku udziela się natychmiastowej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego lub prawnego.

Interwencja kryzysowa przebiega w formie:

- a) bezpośredniego kontaktu w Ośrodku, mającego na celu:
 - złagodzenie lęków i niepokojów osób zgłaszających się,
 - zapobieganie pogłębiającej się dezorientacji i bezsilności,
 - zadbanie o bezpieczeństwo w obszarze psychofizycznym celem uniknięcia autodestrukcji lub też wyrządzenia krzywdy innym
- b) interwencja w miejscu zamieszkania lub przebywania osoby będącej w kryzysie;
- c) rozmowy telefonicznej;
- d) w uzasadnionych przypadkach pomocy w uzyskaniu schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- e) kampanii informacyjnej adresowanej do osób współodpowiedzialnych za właściwą pomoc dla ludzi znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Ośrodek świadczy usługi w zakresie :

- porad wczesnej interwencji
- doradztwa i poradnictwa
- terapii krótkoterminowej
- porad prawnych
- porad socjalno- bytowych

Obszary problemów:

- przemoc : psychiczna , fizyczna , seksualna, molestowanie dzieci itp.
- depresja, choroby psychiczne , zaburzenia osobowości , lęki, PTSD itp.
- problemy wychowawcze: agresja, autoagresja itp.
- uzależnienie, współuzależnienie
- ubóstwo
- bezrobocie
- samotność, osamotnienie
- zachowanie dewiacyjne
- mobbing w pracy
- zaginięcia
- żałoba

W ramach udzielanej pomocy Ośrodek podejmuje działania z urzędu takie jak:

- 1) zawiadamianie organów ścigania o popełnieniu przestępstwa
- 2) kierowanie wniosków na Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 3) zawiadamianie Sądu o sytuacji zagrażającej lub naruszającej dobro dzieci.

Szkoła

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkołę do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz do zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka przed krzywdzeniem jest bardzo znacząca.

Nauczyciele mają możliwość obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu . Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji , że uczeń, który nie ukończył 18 lat, jest ofiarom przemocy lub przestępstwa, szkoła powinna podjąć następujące kroki:

- nauczyciel sporządza notatkę służbową i przekazuje informację wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły;

- pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/ opiekunów prawnych, przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami. Przeprowadza również rozmowę z uczniem w obecności wychowawcy;
- pedagog szkolny sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy dziecku, który uwzględnia sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia , jakie szkoła może zaoferować dziecku. Przygotowuje informację o placówkach pomocy dziecku jeżeli jest taka potrzeba. Ofertę placówek przekazuje rodzicowi/ opiekunowi.
- ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy dziecku, poprzez określenie sposobu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i zobowiązanie do skonsultowania dziecka i rodziny przez psychologa. W miarę możliwości ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka.
- informuje rodziców/opiekunów prawnych o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec dziecka i obowiązkach szkoły zgłaszania do prokuratury oraz sądu rodzinnego i nieletnich przypadków przemocy wobec małoletniego.
- pedagog szkolny informuje o swoich działaniach dyrektora szkoły
- jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu rodzinnego i nieletnich niezwłocznie.
- dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury i/lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu rodzinnego i nieletnich w każdej sytuacji, kiedy dziecko jest ofiarą przestępstwa

Służba zdrowia

Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, gdyż po pierwsze- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, po drugie- występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej oprócz zadań podstawowych np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy;
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, miejsko-gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. śladów ciężkiego uszkodzenia ciała, śladów podejrzanych oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe to głównie stowarzyszenie, fundacje, kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hotel, świetlice dla dzieci . W ramach swojej działalności oferują m.in. :

- pomoc psychologiczną, w grupie i kontakcie indywidualnym;
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków;
- pomoc socjalną;
- grupy wsparcia;
- grupy samopomocowe;
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci;

- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych;
- udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy miejskiej lub gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej;
- udział w interwencjach;
- pilotowanie przypadków;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

Przykładem takiej organizacji może być OGÓLNOPOLSKIE POGOTOWIE DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE, które powstało w 1995 r. jako placówka Instytutu Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

W związku z faktem, iż ofiary przemocy domowej zazwyczaj potrzebują pomocy wielorodzajowej, ogromnie ważna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie – tworzenie koalicji lokalnych.

Biorąc również pod uwagę fakt, iż wiele osób z powiatu kutnowskiego korzysta z poradnictwa specjalistycznego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, który jednak nie świadczy terapii długoterminowej – istnieje konieczność powołania Specjalistycznej Poradni Rodzinnej.

4. Diagnoza, statystyki dotyczące przemocy w rodzinie.

Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej, jednak jest ona zjawiskiem nadal trudnym do oszacowania. Przedstawione poniżej dane dotyczące mieszkańców powiatu kutnowskiego zostały opracowane na podstawie dokumentacji będącej w posiadaniu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie, Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji w Kutnie, Sądu Rejonowego w Kutnie. Nie należy ich jednak traktować jako materiału pełnego i odzwierciedlającego stan faktyczny, bowiem ofiary najczęściej ukrywają fakt doznawania przemocy przed otoczeniem i rzadko decydują się na specjalistyczną pomoc lub nie mają wiedzy gdzie ją uzyskać.

Z danych statystycznych Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie wynika, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem spotykanym w jego działalności.

Tabela nr 1

PRZYPADKI PRZEMOCY DOMOWEJ	LATA		
	2011	2012	2013
Interwencja kryzysowa ogółem	312	346	276
W TYM UDZIELONA POMOC			
Dzieciom	49	74	60
Współmałżonkom lub partnerom	209	205	153
Innym osobom w rodzinie	54	67	63

Z powyższej tabeli wynika, że wśród zgłoszonych przypadków w Ośrodku Interwencji Kryzysowej- interwencje podejmowano najczęściej wobec współmałżonka lub partnera. Od maja 2010 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej nie prowadzi hostelu.

Tabela nr 2

Rodzaje zgłoszonych kryzysów	LATA			
	2011	2012	2013	Razem
Kryzys rodzinny	446	519	662	1627
Interwencja psychiatryczna i pomoc psychiatry	94	112	101	307
Przemoc domowa	312	346	276	934

Ze zgłoszonych sytuacji kryzysowych wyodrębniono 934 sprawy, w których zdiagnozowano przemoc, co poza kryzysami w rodzinie stanowi znaczną część analizowanych przypadków.

Tabela nr 3

ŹRÓDŁA UJAWNIEŃ PRZEMOCY	LICZBA PRZYPADKÓW PRZEMOCY W RODZINIE		
	2011	2012	2013
Szkoła (pedagog)	6	8	5
Rodzina, znajomi, sąsiedzi	73	70	26
Ośrodki Pomocy Społecznej	20	15	14
Kuratorzy Sądowi	77	97	50
Policja	13	10	7
Osobiście od ofiar przemocy	123	146	174
Łącznie	312	346	276

Do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie w latach 2011- 2013 przyjmowane były zgłoszenia od szkół, policji, rodziny i osób z otoczenia, z ośrodków pomocy społecznej, z sądu, a także bezpośrednio od ofiar przemocy. Najwięcej zgłoszeń otrzymano od osób doświadczających przemocy i od kuratorów sądowych.

Tabela nr 4

Formy Pomocy udzielonej ofiarom przemocy w rodzinie	LATA			
	2011	2012	2013	Razem
Liczba udzielonych porad ofiarom przemocy	1158	1449	1164	3771
Liczba działań pomocowych, którymi objęto sprawców przemocy	134	173	138	445
Liczba przeprowadzonych terapii i poradnictwa psychologicznego	1561	1659	1607	4827
Liczba rodzin objętych pomocą	91	106	145	342

Aktualnie specyfika działalności Ośrodka opiera się głównie o terapię interwencyjną, terapię krótkoterminową i specjalistyczne poradnictwo. Ponadto Ośrodek prowadzi zajęcia korekcyjno – wyrównawcze dla dzieci i młodzieży nie radzącej sobie z wymogami szkolnymi oraz grupę wsparcia dla dzieci i młodzieży.

Tabela nr 5

Sprawcy przemocy	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Ogółem	134	173	138	445
W tym: mężczyźni	100	141	104	345
kobiety	34	32	34	100

Wśród sprawców przemocy zdecydowanie dominują mężczyźni. Wyniki świadczą o zróżnicowanej skali zjawiska.

Na terenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie od 2011 realizowany jest Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej – statystykę przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 6

Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba uczestników w tym:	8	10	12	30
Mężczyźni	6	7	8	21
Kobiety	2	3	4	9

Diagnozę problemu opracowano również na podstawie zestawienia statystycznego uzyskanego z **Komendy Powiatowej Policji w Kutnie** z którego wynika, że w latach 2011- 2013 przeprowadzono 426 interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie . Do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 158 wniosków, założono 426 Niebieskich Kart.

Analizując zjawisko przemocy w rodzinie pomocne są informacje otrzymane z **Sądu Rejonowego w Kutnie**, które odwołują się głównie do działań podejmowanych przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej. Z podanych statystyk wynika, iż w okresie od 01.01.2011 r. do 31.12.2013 w pionie kurateli dla osób skazanych I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Kutnie prowadzono łącznie 132 dozory wobec sprawców przemocy w tym:

- 124 dozory z art 207 kk
- 6 dozorów z art. 190 kk
- 2 dozory z art. 217 kk

Ponadto w w/w okresie I ZKSS prowadził 10 dozorów uproszczonych „0” w tym:

- 9 spraw z art. 207 kk
- 1 sprawę z art. 190 kk

W celu dokonania diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie i opracowania Powiatowego Programu na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014- 2020 oraz zaplanowania wspólnych działań zmierzających do realizacji poszczególnych założeń tego Programu, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie wystąpił do ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu kutnowskiego z prośbą o przekazanie informacji na temat zjawiska przemocy w poszczególnych gminach.

Uzyskane dane liczbowe zostały ujęte poniżej w formie tabelarycznej.

Tabela nr 7

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Warszawskie Przedmieście 10a, 99-300 Kutno	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich kart”	0	7	5	12
Liczba wniosków kierowanych do MKRPA	3	12	21	36
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie: izolacja, prokuratura, sąd	Policja- 3 SR-2	Prokuratura- 3 SR-9	Prokuratura- 3 SR-5	Policja 3 SR-16 Prokuratura -6
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	0	2	7	9

W latach 2011-2013 ujawnienie przemocy następowało w wyniku: diagnozy środowiska dokonanej przez pracowników socjalnych Ośrodka, pisemnych informacji uzyskanych z KPP, współpracy z dzielnicowymi, z funkcjonariuszami Straży Miejskiej oraz sądowymi kuratorami zawodowymi i społecznymi. Informacje o stosowaniu przemocy pochodziły również od ofiar przemocy i ze środowiska lokalnego. W ramach czynności podejmowanych przez MOPS w

Kutnie dotyczących przemocy w rodzinie kierowano sprawy do sądu, do prokuratury, do KPP, kierowano również osoby na leczenie odwykowe, izolowano sprawcę przemocy, dokonywano eksmisji.

Z danych statystycznych otrzymanych z **Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w MOPS w Kutnie** wynika, że:

- w roku 2011 odbyło się 16 posiedzeń grup roboczych - do Zespołu Interdyscyplinarnego skierowano 18 Niebieskich Kart,
- w roku 2012 odbyły się 84 posiedzenia grup roboczych- skierowano do Zespołu Interdyscyplinarnego 108 Niebieskich Kart,
- w roku 2013 odbyło się 51 posiedzeń grup roboczych- do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 146 Niebieskich Kart

Tabela nr 8

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Witosa 1a, 99-300 Kutno	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	24	13	23	60
Liczba wniosków kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4	8	8	20
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie	119	145	221	485

Z powyższej tabeli wynika, że w ramach działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie monitorowano środowiska w których występuje przemoc w rodzinie, udzielano wsparcia finansowego, występowało do różnych instytucji z prośbą o wsparcie. Aktualnie GOPS w Kutnie realizuje zadania wynikające z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015.

Tabela nr 9

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Barlickiego 15a 99-320 Żychlin	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart"	23	26	30	79
Liczba wniosków kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	5	14	10	29
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy	44	127	178	349

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie poinformował, że w 2011 roku zjawisko dotyczące przemocy w rodzinie zostało zdiagnozowane w 44 środowiskach, w 2012 roku w 127 środowiskach, w 2013 roku w 178 środowiskach. Przy MGOPS w Żychlinie działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie .

Tabela nr 10

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Krośniewicach ul. Łęczycka 15B 99-340 Krośniewice	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart"	5	13	15	33

Liczba wniosków kierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3	3	0	6
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy	43	88	164	295

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Krośniewicach wynika, że w 2011 r. zjawisko przemocy w rodzinie zostało zdiagnozowane w 43 środowiskach, w 2012 r. – w 88 środowiskach, a w 2013 r.- w 164 środowiskach. Źródłem ujawnienia przemocy są zgłoszenia osób doświadczających przemocy, informacje pochodzące ze środowiska i od rodziny oraz z Policji.

Z danych statystycznych uzyskanych z **Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach** wynika, że w latach 2011 – 2013 do **Gminnego Zespołu d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nowych Ostrowach** wpłynęło 10 Niebieskich Kart, skierowano 3 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podjęto 10 czynności w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie. GOPS w Nowych Ostrowach prowadzi Gminny Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie , działa też Punkt Terapii dla osób uzależnionych w ramach którego prowadzone jest specjalistyczne poradnictwo i wsparcie .

Tabela nr 11

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	2	11	0	13

Liczba wniosków kierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3	8	4	15
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie	25	156	0	181

W latach 2011 – 2013 w gminie Oporów zdiagnozowano 181 środowisk, w których pojawił się problem przemocy w rodzinie. W ramach przeciwdziałania przemocy podejmowane są czynności w środowisku np. wizyty kontrolne w rodzinach, gdzie sporządzane są „Niebieskie Karty”, rozmowy ze sprawcą jak i z ofiarą przemocy. GOPS w Oporowie prowadzi Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Na terenie gminy Oporów działa Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Tabela nr 12

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach	LATA			
	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	1	5	3	9
Liczba wniosków kierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	4	3	7
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie	0	0	0	0

W latach 2011 – 2013 sporządzono 9 „Niebieskich Kart”. Na terenie gminy Dąbrowice działa Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, a także dla ofiar przemocy. GOPS w Dąbrowicach prowadzi Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie .

Tabela nr 13

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach, ul. Leśna 1 , 99-307 Strzelce	Lata 2011- 2013
Liczba wniosków kierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	21
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie	118
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	32

Z danych statystycznych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach wynika, iż w latach 2011-2013 sporządzono 32 „Niebieskie Karty”, podjęto 118 czynności w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie oraz skierowano 21 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. GOPS w Strzelcach prowadzi też Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto posiada zatrudnionego interwenta kryzysowego , który dwa razy w tygodniu przyjmuje osoby dotknięte przemocą.

Tabela nr 14

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie	LATA			RAZEM
	2011	2012	2013	
Liczba wniosków kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	3	2	6
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy w rodzinie	4	8	15	27
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	0	0	1	1

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie w ramach zadań realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie informuje ofiary o możliwości uzyskania wsparcia ze strony psychologa i terapeuty. Na terenie gminy Krzyżanów istnieje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tabela nr 15

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaniewicach	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	7	17	15	39
Liczba wniosków kierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	6	11	10	27
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy	70	170	150	39

Na terenie gminy Łaniewice został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto GOPS w Łaniewicach w okresie od 2008 do 2014 prowadzi projekt unijny „Nasi Aktywni”, w ramach którego przyjmuje radca prawny oraz psycholog. Na terenie gminy Łaniewice działa również Punkt Konsultacyjny d/s osób uzależnionych i współuzależnionych.

Tabela nr 16

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bedlinie	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	1	7	5	13
Liczba wniosków kierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	13	17	23	53
Liczba czynności podejmowanych w środowisku dotyczących przemocy	3	5	5	13

Na terenie gminy Bedlno istnieje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto przy GOPS w Bedlinie działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Podobnie jak w innych ośrodkach pomocy społecznej pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlinie służą radą i pomocą wszystkim, którzy się do nich zgłaszają, zwłaszcza ofiarom przemocy.

Tabela nr 17

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie	2011	2012	2013	RAZEM
Liczba spotkań z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie	78	64	71	213
Liczba sprawców przemocy w rodzinie kierowanych na terapię	93	75	82	250

Z danych uzyskanych od Miejskiej Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie wynika, że w 2011 r. skierowano na terapię 96 sprawców przemocy, w 2012 r. - 75 sprawców przemocy, a w 2013 r. - 82 sprawców przemocy.

Informacje uzyskane z poszczególnych instytucji funkcjonujących na terenie powiatu kutnowskiego pozwoliły uzyskać pewien obraz zjawiska przemocy w rodzinie. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż dane obejmują tylko zgłaszane przypadki przemocy, co nie pozwala na oszacowanie pełnej skali tego zjawiska w społeczności lokalnej. Przemoc w rodzinie jest nadal procederem marginalizowanym i ukrywanym, dlatego też można uznać, że dotyczy ona wielu rodzin, które nie ujawniają problemu. W związku z tym zauważalna jest konieczność intensyfikacji działań w kierunku uwrażliwienia i uświadomienia problemu przemocy w rodzinie, skierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu kutnowskiego.

Wnioski:

Z powyższych danych wynika, że we wszystkich gminach powiatu kutnowskiego w latach 2011 – 2013 występowała przemoc w rodzinach. Problem przemocy nasila się, jej ofiary rzadko decydują się na podjęcie radykalnych kroków wobec swoich oprawców, niechętnie proszą o wsparcie przedstawicieli instytucji do tego powołanych. Pokrzywdzonymi są również dzieci, zachodzą sytuacje zagrożenia zdrowia lub życia, czego konsekwencją jest ich odebranie z rodzin biologicznych i umieszczenie w pieczy zastępczej.

Prezentowane w rozdziale dane wskazują na konieczność prowadzenia przede wszystkim działań edukacyjnych zmierzających do podnoszenia świadomości społecznej o problemie i możliwościach ewentualnego wsparcia. Konieczne jest również zapewnienie specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy, a także wdrażanie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.

5. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

5.1. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz jej późniejszych zmianach - zadania w tym zakresie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba, że przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowią inaczej. Niniejsza ustawa określiła zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5.2. Cele, działania oraz zakładane rezultaty programu.

Celem głównym Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 jest zmniejszenie zjawiska przemocy, poprzez podniesienie skuteczności pomocy jej ofiarom, zapewnienie im ochrony i bezpieczeństwa, a także odpowiednie działania interwencyjne i korekcyjne wobec osób stosujących przemoc.

Cele szczegółowe Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 to:

- 1) zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy w rodzinie,
- 2) integracja środowisk i działań na rzecz budowania jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży,
- 4) zapewnienie ochrony i udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą,
- 5) zmiana postaw osób stosujących przemoc,
- 6) podniesienie kompetencji i profesjonalizacja służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Opis kierunków działań w ramach celów szczegółowych przedstawia poniższa tabela.

L. p	Zadanie	Działanie	Realizator	Mierniki
1.	Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	1) Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych na temat przemocy w rodzinie (ulotki, plakaty, broszury, informatory, artykuły do prasy, organizowanie konferencji, debat, prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych). 2) Upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie (dot. informacji internetowych, w publikacjach i w mediach). 3) Prowadzenie zajęć wychowawczych, zajęć informacyjno-edukacyjnych, treningu kompetencji społecznych, warsztatów, prelekcji w ramach profilaktyki m.in. na temat agresji i sposobów radzenia sobie z nią, rozwiązywania konfliktów, kształtowania postaw rodzicielskich	- Szkoły - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Ośrodki Pomocy Społecznej z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Prasa i lokalne media - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z: Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze - Komenda Powiatowa Policji - Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Kościoły i związki wyznaniowe - Organizacje pozarządowe,	- liczba instytucji zaangażowanych w działania podnoszące poziom świadomości i wrażliwości społecznej oraz zwiększające wiedzę dotyczącą przemocy. - ilość i częstotliwość pojawiających się informacji, publikacji, broszur i ulotek. - liczba przeprowadzonych kampanii i akcji profilaktycznych adresowanych do mieszkańców powiatu kutnowskiego

		i umiejętności wychowawczych. 4) Wspieranie różnych form czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym. 5) Opracowywanie i realizacja programów mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie. 6) Działalność Punktu Konsultacyjnego oraz Punktu ds. Przemocy.		
2.	Integracja środowisk i działań na rzecz budowania jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1) Wypracowywanie jednolitych standardów i zasad współpracy w zakresie podejmowania interwencji w przypadku przemocy oraz wymiany informacji lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań. 2) Stwarzanie płaszczyzny do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy podmiotami realizującymi zadania z zakresu	- Ośrodki Pomocy Społecznej z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Szkoły - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z: Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,	- ilość odbytych spotkań pracowników różnych instytucji mających na celu ujednolicanie działań. - ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy. - roczne sprawozdania.

	przeciwdziałania przemocy, promowania i wdrażania innowacyjnych sposobów i metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3) Współpraca miejskich i gminnych zespołów interdyscyplinarnych.	-Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze -Organizacje pozarządowe, -Kościoły i związki wyznaniowe -Komenda Powiatowa Policji -Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Prasa i lokalne media	
3. Wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży	1) Organizowanie warsztatów kompetencji wychowawczych w celu przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci. 2) Organizowanie pikników rodzinnych mających na celu integrację rodzinną oraz przybliżenie rodzicom prawidłowych metod wychowawczych opartych na pozytywnym modelu rodziny. 3) Wspieranie rodzin zagrożonych	-Szkoly -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna -Sąd -Zespół Kuratorski -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z: Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, -Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze -Kościoły i związki wyznaniowe	- liczba osób będących uczestnikami warsztatów wdrażających prawidłowe metody wychowawcze. -ilość przeprowadzonych imprez o charakterze rodzinnym. -wielkość środków finansowych przeznaczonych na działania wdrażające prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci. -ilość opracowanych programów wdrażających prawidłowe metody wychowawcze.

	występowaniem przemocy poprzez modyfikację dotychczasowych postaw rodzicielskich, podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych. 4) Opracowywanie i realizowanie programów służących działaniom profilaktycznym w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych. 5) Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania osób dorosłych dotkniętych przemocą w rodzinie. 6) Doradztwo i poradnictwo rodzinne, wychowawcze.	- Komenda Powiatowa Policji - Ośrodki Pomocy Społecznej z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Organizacje pozarządowe - Prasa i lokalne media.	- liczba osób korzystających ze wsparcia rodzinnego. - liczba pomieszczeń tzw. „przyjaznych pokoi” do przesłuchiwania dzieci i osób dorosłych dotkniętych przemocą.
--	---	--	---

4.	Zapewnienie ochrony i udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą. 1) Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, socjalnego i prawnego dla osób doświadczających przemocy oraz ich rodzin- powstanie Specjalistycznej Poradni Rodzinnej 2) Zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc hostelowych na terenie całego kraju. 3) Zapewnianie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy w rodzinie – zabezpieczenie miejsc na umieszczanie dzieci w trybie interwencyjnym. 4) Praca socjalna oraz pomoc wielokierunkowa dla osób dotkniętych przemocą i ich rodzin. 5) Prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla ofiar przemocy.	-Ośrodki Pomocy Społecznej z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna -Komenda Powiatowa Policji -Służba kuratorska -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z: Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze -Sąd -Szkoły -Organizacje pozarządowe	-liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie umieszczonych w miejscach zapewniających bezpieczeństwo. -liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. -liczba osób korzystających z grup wsparcia i zajęć terapeutycznych.
----	--	---	---

5.	Zmiana postaw osób stosujących przemoc	1)Prowadzenie: -specjalistycznego poradnictwa, w szczególności: -psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, socjalnego, prawnego -terapii indywidualnej i grupowej dla sprawców przemocy w rodzinie. 2)Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. 3)Monitorowanie skuteczności oddziaływań programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.	-Ośrodki Pomocy Społecznej z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie -Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej , -Komenda Powiatowa Policji -Sąd -Służba Kuratorska -Prokuratura -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna -Szkoły -Organizacje pozarządowe -Prasa i lokalne media	- liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. - liczba osób biorących udział w spotkaniach terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie - liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
6.	Podniesienie kompetencji i profesjonalizacja służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.	1)Udział w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach przedstawicieli grup zawodowych udzielających wsparcia z zakresu przemocy w rodzinie. 2)Udział w konferencjach, naradach, seminariach oraz wymiana	-Ośrodki Pomocy Społecznej z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie -Służba Kuratorska -Komenda Powiatowa Policji -Miejskie i Gminne Komisje	-ilość przeprowadzonych szkoleń z zakresu przemocy w rodzinie. -liczba uczestników szkoleń z zakresu przemocy w rodzinie oraz udzielania pomocy jej ofiarom. -liczba i rodzaj instytucji objętych szkoleniami z zakresu

		doświadczeń pomiędzy instytucjami udzielającymi pomocy, placówkami wsparcia, środowiskami lokalnymi. 3) Współpraca między pracownikami służb, instytucji i organizacji społecznych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy. 4) Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w formie supervizji, grup wsparcia, coachingu.	Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Organizacje pozarządowe	przeciwdziałania przemocy w rodzinie. - liczba odbytych spotkań osób pracujących ze sprawcami i ofiarami przemocy z różnych instytucji, organizacji społecznych.
--	--	---	--	--

Realizacja w/w celów Powiatowego Programu zakłada osiągnięcie następujących rezultatów:

- ☐ zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie kutnowskim,
- ☐ zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- ☐ podniesienie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie negatywnych skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- ☐ zwiększenie wiedzy rodziców na temat metod wychowawczych bez użycia przemocy w rodzinie,
- ☐ zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy,
- ☐ edukacja sprawców przemocy,
- ☐ rozwój współpracy interdyscyplinarnej w przeciwdziałaniu krzywdzeniu osób,
- ☐ stworzenie sprawnego systemu pomocy rodzinom oraz osobom dotkniętym przemocą,
- ☐ podnoszenie jakości świadczonych przez kadrę specjalistycznych usług.

Podsumowując należy stwierdzić, że Powiatowy Program składa się z szeregu interdyscyplinarnych spójnych działań, które są ściśle nakierowane na realizację poszczególnych celów, co prowadzi do osiągnięcia jak najwyższego poziomu celu głównego.

5.3. Adresaci i realizatorzy programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 będą następujące osoby:

- ofiary przemocy, głównie dzieci, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze i niepełnosprawne;
- sprawcy przemocy;
- pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- społeczność lokalna.

Powiatowy Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie on realizowany we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny.

Główni realizatorzy programu to: Starostwo Powiatowe w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie, placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu kutnowskiego, miejskie i gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, miejskie i gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Prokuratura Rejonowa w Kutnie, Sąd Rejonowy w Kutnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kutnie, szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kościoły oraz związki wyznaniowe.

6. Źródła finansowania programu

Program realizowany będzie w ramach bieżących zadań prowadzonych przez realizatorów poszczególnych działań. Podstawowe źródła finansowania to:

- ☐ środki własne powiatu,
- ☐ środki budżetu państwa,
- ☐ środki własne bezpośrednich realizatorów poszczególnych zadań programu,
- ☐ środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ☐ środki pozyskane z innych źródeł.

7. Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie przebiegu realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie w ramach corocznie przedstawianego Radzie Powiatu sprawozdania z działalności jednostki przedłoży również raport z realizacji Powiatowego Programu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Rafał Józwiak